

Publicerad 2022-04-01 16:53 av Bibbi

Från Råbyskogen. Egen bild.

Aspen också viktig

Vet inte vad

jag lärde i skolan

då jag först på äldre dagar

fått kunskap om så mycket

Råbyskogens aspar

I Råbyskogen dominerar barrträden, men här finns också lövträd. I grupper här och var står till exempel trädet asp.

SNABB, MJUK OCH VÄLKOMNANDE

Aspen är ett påfallande rakt träd med slät bark som ofta ses stå i klungor med andra aspar. De kan lätt ge ett lite stelt intryck, förutom att löven fladdrar mer än några andra löv. Vid minsta vindpust brusar det i aspens krona. För att vara träd är aspen allt annat än stel.

Illustratör: Martin Holmer

FÖRST PÅ PLATS

Aspen är ett av de träd som har funnits längst i vårt land. För omkring 10 000 år sedan kom den till sydligaste Sverige och ungefär 7 000 år senare fanns den i stort sett över hela landet och det har den gjort sedan dess. Aspfröna behöver bar jord för att gro och aspen behöver mycket ljus för att klara sig. Efter en skogsbrand, eller när människor just har övergivit en åker, då kan aspen slå rot. Och det gör den! Den växer fort och dör ung - det vill säga ung för att vara ett träd.

PSST... Asparaven namnet på en fiskart. Vid Turbinbron Inine LVasteras har man byggt en passage så att de ska kunna ta sig upp Svartan och lea

ASPENS ÅLDER

Hur gammal blir en asp egentligen? Det beror på hur man räknar! En enda stam blir inte mer än kanske 150 år. Jämfört med många andra träd är det ungt. Men en grupp aspar som står tillsammans kan i själva verket vara en enda individ, som har vuxit upp ur samma rotsystem. En sådan individ (man brukar kalla den en klon) kan vara 1000 år gammal.

ASPENS BETYDELSE FÖR ANDRA ARTER

I livet, som i döden, är aspen en mjuk och välkomnande miljö - 100 fjärilsarter, 345 skalbaggsarter, 50 mossarter, 50 svamp arter och 35 arter av lavar lever på ett eller annat sätt av asp. Älgar och rådjur äter av de unga plantorna. De allra största och finaste asparna vid strandkanten blir ofta fälda av bävvar.

Aspens mjuka ved gör den lätt att bearbeta. Det drar många fåglar nytta av (sådana som vill häcka i hål).

Den som vill hugga ut ett hål i en ek eller en tall får ofta vänta tills trädet är ungefär 200 år gammalt innan det är tillräckligt mjukt för att bearbetas, eller tillräckligt tjockt för att man ska få plats med ett bohål. I väntan på att andra träd ska mogna till lämpliga boträd, är det bra att ha en asp att bosätta sig i.

Gröngölingen (som är en av våra hackspettar), hugger ofta ut sitt bo i en gammal grov asp.

Gröngöling

Vill du veta mer om aspar?

Läs: "Asp-darrar min asp, myllrar min värld" av Bengt Ehnström med illustrationer av Martin Holmer.

Asp

LOkala NATurvårds satsningen

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Bibbi med Poeter.se id #21428 innehar upphovsrätten